

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

**według podręcznika „Błogosławieni, którzy szukają Jezusa”
zgodnego z programem nauczania „Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin” nr AZ-3-01/13**

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pi- sma Świętego. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość cytatów z lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> skojarzenia z treścią cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przed- miotowy	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie tematy zapisy prace domowe staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie tematy i notatki prace domowe 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> zeszyt czytelny braki notatek, prac domowych (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak zeszytu
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne czytelne rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Testy i sprawdziany	<ul style="list-style-type: none"> wszystkie polecenia wykonane poprawnie rozwiązane też zadanie dodatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe) 	<ul style="list-style-type: none"> 75% zadań podstawowych 50% wymagań rozszerzających 	<ul style="list-style-type: none"> 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji) 	<ul style="list-style-type: none"> 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych 	<ul style="list-style-type: none"> poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku i zeszytce uzupełnione wiedzą spoza programu wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich zrozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymaga 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

	•używanie pojęć	gająca pytań dodatkowych	nauczyciela	naprowadzające	•dużo pytań pomocniczych	
6. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> •uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji •korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> •uczeń zawsze przygotowany do lekcji •często zgłasza się do odpowiedzi •wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> •stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> •mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> •niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> •lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> •wiele razy pomaga w różnych pracach •pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy •aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) •reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie) 	<ul style="list-style-type: none"> •starannie wykonuje powierzone przez katechetę zadania •przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> •niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie •uczestniczy w rekolekcjach szkolnych 			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Otwarcie na Bożą miłość	<ul style="list-style-type: none"> wymienia, co jest dla niego ważne podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu podaje, w jaki sposób zaprasza Jezusa do swego życia podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu chrześcijanina opowiada, w jaki sposób szuka Jezusa, identyfikując się z Maryją lub Józefem 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja) interpretuje biblijną perykopę uzdrowieniu paralytyka (Mt 9,1-8) określa, w jaki sposób oddaje Jezusowi swoje grzechy interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10) uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności wymienia formy i rodzaje modlitw i podaje przykłady charakteryzuje życie człowieka jako ciągle poszukiwanie Boga 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga podaje, w jaki sposób otwiera się na bezwarunkową miłość Boga i ją przyjmuje uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia) podaje, w jaki sposób dba o dobre relacje z rodziną i w grupie koleżeńskiej uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać 	<ul style="list-style-type: none"> daje świadectwo, w jaki sposób troszczy się o „sprawy Boże” w swoim życiu
II. Przyjaźń	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: czyste serce, poządlivość podaje przyczyny konfliktu króla Saula z Dawidem wylicza cechy prawdziwej przyjaźni wymienia cechy charakteryzujące przyjacielskie relacje podaje przykłady dobrych relacji dorastających dzieci z rodzicami określa, co to jest wolontariat wymienia rodzaje pracy wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje (wymienia) różnice psychiczne między mężczyzną i kobietą podaje przykłady sytuacji, kiedy przyjaźń jest poddana próbie określa, w jaki sposób chce budować relacje przyjaźni podaje przykłady działań (zachowań) budujących wzajemne zaufanie wyraża szacunek wobec rodziców (opiekunów) wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości 	<ul style="list-style-type: none"> omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta charakteryzuje życie zniewolone poządlivością i postawę czystego serca opowiada historię relacji Dawida z królem Saulem charakteryzuje przyjaźń Dawida i Jonatana uzasadnia konieczność okazywania czci rodzicom uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowane w reklamach określa działania, jakie podejmuje w zakresie wychowania siebie do czystości wyjaśnia, na czym polegają dobre relacje rówieśnicze określa, jakie działania ukierunkowane na dobro planuje podjąć z wspólnie rówieśnikami formułuje prawa i obowiązki 	<ul style="list-style-type: none"> nawiązuje przyjacielskie relacje z innymi ludźmi: wolontariuszami i potrzebującymi pomocy i referuje swe działania wobec klasy

	<ul style="list-style-type: none"> definiuje, czym są uzależnienia wylicza różne formy uzależnień (papierosy, alkohol, narkotyki, zakupy) określa szkodliwość narkotyków wymienia pozytywne i negatywne strony kontaktu przez Internet wskazuje, jak chronić swoją godność i prywatność w sieci określa, jakiej postawy wobec życia oczekuje od nas Bóg podaje prawdę, że problemy są nieodłączną częścią życia człowieka 	<p>lub okolicy</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje, w jaki sposób szuka grupy, z którą chce pomagać innym wyraża dezaprobatę wobec wszelkiego rodzaju uzależnień podaje, w jaki sposób i kto może pomóc ludziom uzależnionym podaje zasady właściwego korzystania z Internetu wskazuje pozytywne sposoby rozwiązywania problemów, które spotyka w życiu wskazuje, gdzie mogą szukać pomocy osoby mające myśli samobójcze 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje owoce zaangażowania się w wolontariat wyjaśnia, na czym polegają poszczególne uzależnienia charakteryzuje skutki uzależnienia podaje, w jaki sposób może wspierać kolegów, którzy mieli kontakt z narkotykami charakteryzuje różnice między światem wirtualnym a realnym określa postawę zdrowego dystansu wobec świata wirtualnego charakteryzuje życie ludzkie jako największy dar otrzymany od Boga wyjaśnia, że samobójstwo nie jest rozwiązaniem problemu 	<p>rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu” referuje, w jaki sposób uwrażliwia innych na problem narkomanii argumentuje wartość bezpośrednich relacji osobowych uzasadnia, dlaczego mamy się troszczyć o własne życie określa, w jaki sposób szanuje swoje życie i troszczy się o swój rozwój 	
III. Bóg Ojciec	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie wiary wymienia główne prawdy wiary definiuje pojęcie „Biblia” wymienia inne nazwy Biblii omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem) potrafi odszukać wskazany fragment biblijny podaje, w jakich językach napisano Biblię podaje definicję modlitwy wymienia rodzaje modlitw wymienia najważniejsze fakty z historii zbawienia określa miejsce Abrahama w historii zbawienia podaje, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy podaje, że Izaak był synem Abrahama 	<ul style="list-style-type: none"> omawia prawdę, że u podstaw wiary jest przyjęcie Bożej miłości i odpowiedź na nią omawia własne sposoby umacniania swej wiary wymienia autorów Biblii i etapy jej powstawania określa, co to jest kanon Pisma Świętego określa, czym jest Tradycja Kościoła wymienia niektóre gatunki literackie, jakimi posługuje się Biblia wymienia najbardziej znane tłumaczenia Biblii podaje przykłady modlących się postaci biblijnych potrafi wykorzystać Pismo Święte w modlitwie osobistej określa kolejność najważniejszych wydarzeń z historii zbawienia, zaznaczając je na osi czasu 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę coraz lepszego poznawania treści wiary rozdziela wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną) wyjaśnia, na czym polega natchnienie Biblii wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki wskazuje w Piśmie Świętym miejsca, gdzie występują poszczególne typy modlitw charakteryzuje relacje Bóg-człowiek (na przykładzie postaci ze Starego Testamentu oraz współczesnych ludzi) charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że wiara jest wejściem w osobistą relację z Bogiem charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją podejmuje samodzielną lekturę Pisma Świętego i dzieli się swym doświadczeniem wobec klasy uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe prezentuje, jak modli się tekstami z Pisma Świętego samodzielnie układa modlitwy i z zaangażowaniem modli się nimi wyjaśnia, że wiara polega na 	<ul style="list-style-type: none"> referuje, jakie wskazówki dla własnego życia odkrywa w Piśmie Świętym

	<ul style="list-style-type: none"> • omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama (Rdz 22,1-19) • omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael • omawia sytuację Izraelitów w Egipcie i rolę Mojżesza w ich wyjściu z niewoli • wymienia dokonania Jozuego • wskazuje proroka Daniela jako wzór wytrwałości w wierze • wskazuje proroka Eliasza jako obrońcę wiary narodu wybranego w prawdziwego Boga (1 Krl 18,20-40) • wskazuje, co pogłębia wiarę w Boga, a co ją niszczy • wymienia zadania Jeremiasza dane mu przez Boga • wymienia cechy dojrzałej wiary 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu • wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama • podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze • określa sytuacje współczesnych zniewoleń człowieka • podaje cechy dobrego przewodnika (mentora) • podaje przykłady współczesnych postaci godnych naśladowania • wymienia owoce i trudności trwania w wierze na przykładzie proroka Daniela i św. Piotra • podaje przykłady błędnych wyobrażeń o Bogu • określa praktyki przeciwne wierze w Boga (zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia) • wskazuje, co jest źródłem bałwochwalstwa i czarów • charakteryzuje konsekwencję Jeremiasza w głoszeniu Bożego słowa mimo porażek ze strony narodu • podaje, w jaki sposób dba o rozwój swojej wiary 	<p>„ojcem wierzących”</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób pogłębia swoją wiarę • wyjaśnia sens próby wiary Abrahama • charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby • wskazuje problemy, które powierza Bogu w ufnej modlitwie • wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia • uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą • charakteryzuje postawę Mojżesza względem Boga i ludu izraelskiego • uzasadnia potrzebę nadziei i zaufania Bogu w przewyżnianiu duchowych zniewoleń (złe przyzwyczajenia, nałogi) • charakteryzuje misję Jozuego • uzasadnia potrzebę posiadania doradcy w podejmowaniu dobrych decyzji • opowiada, co pomogło prorokowi Danielowi trwać nieugięte przy Bogu, • charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary proroka Daniela, św. Piotra i własnej • charakteryzuje religijność narodu wybranego w czasach Eliasza • uzasadnia, że Bóg jest prawdziwym Bogiem, który działa i wyzwala człowieka • omawia wątpliwości Jeremiasza wobec powołania go przez Boga (Jer 1,6-7) • opowiada dialog Jeremiasza z Bogiem (Jr 20) • uzasadnia, że człowiek wypowiada- 	<p>wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia typiczne podobieństwo Izaaka do Jezusa • uzasadnia potrzebę Bożej pomocy i błogosławieństwa w chwilach zmagania ze sobą • potrafi odnieść doświadczenie wiary Mojżesza do swoich życiowych planów i oczekiwań • wskazuje, w jaki sposób naśladuje postawę Mojżesza we własnym życiu • wskazuje, w jakich sytuacjach stara się być dobrym przykładem dla innych • uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych • referuje, w jaki sposób szuka kompetentnych osób i odpowiedzi na rodzące się w nim pytania • wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo praktykowania magii i spirytyzmu • właściwie ocenia rzeczywistość, nazywając zło złem, a dobro dobrem • wyjaśnia, że trudności w wierze są elementem procesu rozwoju wiary i mogą stać się pomocą w pogłębieniu relacji z Bogiem • wyjaśnia proces rozwoju wiary 	
--	---	---	--	---	--

			<p>jąc przed Bogiem swoje wątpliwości, nawiązuje z Nim głębszą relację</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób stara się podtrzymać i pogłębiać bliską relację z Chrystusem 		
<p>VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 56-58)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony, kanonizacja i beatyfikacja • podaje datę świąt Bożego Narodzenia i jej genezę • wskazuje teksty biblijne mówiące o Bożym Narodzeniu • opowiada o pokłonie Mędrców (Mt 2,1-12) • wymienia znaki i osoby, które prowadzą go do Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia współczesnych polskich świętych i błogosławionych • wyjaśnia, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa (Mk 8,34-35) • wymienia znaki i obrzędy wigilijne • wymienia osoby, dla których może być „gwiazdą” prowadzącą do Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem • zna swojego patrona, patrona parafii i Polski • charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia • wyjaśnia znaczenie znaków i obrzędów wigilijnych • opisuje rolę gwiazdy w dotarciu Mędrców do Betlejem • wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B robionego kredą na drzwiach domów (<i>Christus mansionem benedicat</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady sytuacji, gdy stara się żyć duchem Ewangelii na co dzień • omawia, w jaki sposób realizuje powszechne powołanie do świętości w swoim życiu • krytycznie ocenia przejawy komercjalizacji świąt Bożego Narodzenia • określa, w jaki sposób wyraża radość i dziękczynienie Bogu za przyjście Zbawiciela • opowiada o nowej tradycji Orszaków Trzech Króli • uzasadnia, że współczesne Betlejem to każda Msza Święta 	<ul style="list-style-type: none"> • w miarę możliwości angażuje się w przygotowanie Orszaku Trzech Króli i bierze w nim udział

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
<p>IV. Kościół domowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie Kościoła domowego • wymienia praktyki religijne chrześcijanina • podaje przykłady modlitw z wczesnego dzieciństwa oraz teksty, którymi modli się obecnie • określa, że obowiązkiem rodziny jest zapewnienie troskliwej opieki, również 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje elementy Kościoła domowego możliwe do realizacji we własnej rodzinie • wymienia różnice w pojmowaniu Boga przez małe dziecko i gimnazjalistę • wskazuje różnice między wychowaniem religijnym a świeckim • określa wartość i sens cierpienia • wymienia posługi (pielęgnacyjne, medyczne i duchowe) świadczone wobec osób chorych i starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rodzinę chrześcijańską jako Kościół domowy • omawia przeszkody, utrudniające religijne wychowanie • charakteryzuje zmiany w modlitwie młodego człowieka • charakteryzuje sposób życia człowieka o religijnym wychowaniu • uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny • układa modlitwę w intencji chorych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zadania poszczególnych członków rodziny w realizowaniu idei Kościoła domowego • charakteryzuje rozwój obrazu Boga od dzieciństwa do lat młodzieńczych • uzasadnia wartość i potrzebę chrześcijańskiego wychowania • potrafi wykonać podstawowe 	<ul style="list-style-type: none"> • referuje, w jaki sposób podejmuje starania, by realizować w swej rodzinie ideę Kościoła domowego-

	<p>duchowej, nad chorymi i starszymi jej członkami</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia okresy roku liturgicznego wymienia święta nakazane przez Kościół i podaje ich daty podaje, że świętowanie niedzieli jest religijnym obowiązkiem chrześcijanina wymienia okoliczności rodzinnych spotkań podaje daty najważniejszych rodzinnych uroczystości (rocznice, imieniny...) podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania Apelu Jasnogórskiego wymienia modlitwy, których nauczył się w rodzinie podaje przykłady świadczania o Chrystusie w ramach rodziny podaje, z jakich okazji ludzie przychodzą do kościoła wymienia ważne wydarzenia, które przeżywał w kościele 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia instytucje wspierające rodzinę w wypełnianiu jej obowiązku wobec osób chorych i starszych i wie, jak się z nimi skontaktować wymienia święta, które nie posiadają stałej daty uzasadnia przekonanie o potrzebie świętowania dni świątecznych wymienia elementy chrześcijańskiego świętowania niedzieli wymienia chrześcijańskie elementy świętowania (Msza Święta, wspólna modlitwa, obecność kapłana, rocznicowa pielgrzymka...) mówi (śpiewa) z pamięci Apel Jasnogórski podaje różne określenia modlitwy wymienia możliwości rodzinnego świadczenia o Chrystusie wobec innych ludzi daje świadectwo uczestnictwa w Mszach Świętych zamawianych przez rodzinę, przyjaciół, sąsiadów, klasę... 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poszczególne okresy liturgiczne w oparciu o KKK interpretuje schemat roku liturgicznego przyporządkowuje poszczególnym okresom roku liturgicznego właściwe im obrzędy liturgiczne i paraliturgiczne uzasadnia przekonanie o potrzebie zachowania tradycji związanych z poszczególnymi okresami roku liturgicznego na podstawie wybranych tekstów biblijnych wyjaśnia, że niedziela jest dla chrześcijanina dniem świętym uzasadnia, że robienie zakupów w niedzielę jest naruszeniem Bożego przykazania uzasadnia potrzebę wspólnego świętowania układa plan świętowania rodzinnej uroczystości, uwzględniając jej chrześcijański charakter omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków potrafi odnaleźć na odbiorniku radiowym stacje transmitujące Apel Jasnogórski podaje przykłady rodzin, których świętość budowała się na wspólnej modlitwie na podstawie tekstów biblijnych i nauczania Kościoła uzasadnia konieczność apostolskiego zaangażowania chrześcijańskich rodzin interpretuje teksty biblijne, mówiące o Kościele jako „domu duchowym” charakteryzuje rolę Kościoła i zna- 	<p>czynności pielęgnacyjne, udzielić pierwszej pomocy, wezwać pogotowie i kapłana</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia, w jaki sposób troszczy się o sferę duchową osób chorych i starszych w swojej rodzinie interpretuje wybrane teksty liturgiczne związane z poszczególnymi okresami i świętami krytycznie ocenia przypadki naruszania prawa do niedzielnego odpoczynku podaje, w jaki sposób dba o chrześcijański wymiar świętowania niedzieli w ufnej modlitwie powierza Bogu swoich bliskich, szczególnie w dni, które są dla nich ważne uzasadnia wartość modlitewnej jedności w godzinie Apelu podaje, w jaki sposób zachęca bliskich do wspólnego odmawiania Apelu omawia propozycje zorganizowania wspólnej modlitwy w swojej rodzinie uzasadnia potrzebę więzi z kościołem parafialnym oraz troski o jego stan materialny i wystrój 	<p>go opowiada, jak angażuje się w działalność grup religijnych na terenie swojej parafii oraz zachęca do tego rodziców i rodzeństwo</p> <ul style="list-style-type: none"> aktywnie włącza się w przygotowanie uroczystości i okazjonalnych imprez na terenie kościoła (dekoraacje, żłóbek, Grób Pański, ołtarze na Boże Ciało, festyny itp.)
--	--	--	---	---	---

			czenie kościoła materialnego w życiu swojej rodziny		
V. Ojczyzna	<ul style="list-style-type: none"> określa, czym jest i jak się wyraża patriotyzm wymienia najważniejsze wydarzenia z historii Polski, z których możemy być dumni podaje datę chrztu Mieszka I oraz imię jego żony wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha podaje fakty z życia św. Stanisława i datę jego śmierci relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju podaje fakty z życia św. Jadwigi Królowej podaje przykłady nietolerancji religijnej w szesnastowiecznej Europie wymienia różne wyznania w ówczesnej Polsce wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1516 r. omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego, podaje przykłady męczeństwa za wiarę i Ojczyznę wymienia bohaterów, którzy uratowali Polskę i 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady naszych narodowych bohaterów przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha prezentuje postawę patriotyzmu i szacunku dla historii ojczyzny podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława omawia, w jaki sposób stara się naśladować męstwo i bezkompromisowość św. Stanisława w walce ze złem wymienia zasługi św. Jadwigi dla chrześcijaństwa podaje datę jej wspomnienia liturgicznego podaje, w jaki sposób wyraża troskę o rozwój swojej wiary wymienia dokumenty dotyczące tolerancji religijnej w Polsce wyraża szacunek względem ludzi innych wyznań przejawia postawę tolerancji wobec wyznawców innej wiary podaje główne fakty z życia św. Andrzeja Boboli wymienia przyczyny prześladowania Kościoła unickiego podaje fakty z działalności Kościoła w czasach niewoli narodowej wymienia nazwiska księży zaangażowanych w walki narodowyzwolencze oraz w działalność społeczno-kulturalną 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wartości, dla których Polacy oddawali życie uzasadnia religijną wartość miłości Ojczyzny wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego charakteryzuje konflikt pomiędzy biskupem Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym wyjaśnia rozbieżności w historycznych ocenach tego konfliktu charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej ukazuje wartość tolerancji religijnej wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI-XVIII w. nazywano „azylem heretyków” opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a greckokatolickim określa stosunek duchowieństwa polskiego do walk narodowyzwolenczych charakteryzuje działalność społeczno-kulturalną Kościoła w czasach niewoli narodowej charakteryzuje postawę kard. Wyszyńskiego wobec Ojczyzny opisuje przykłady obecności Kościoła w dziejach narodu polskiego charakteryzuje zasługi bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki wobec Oj- 	<ul style="list-style-type: none"> podaje, w jaki sposób wzmacnia poczucie polskości w codziennym życiu uzasadnia znaczenie obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski i zjazdu w Gnieźnie dla budowania zjednoczonej Europy uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski podaje przykłady sytuacji, w których staje w obronie pokrzywdzonych podaje, w jaki sposób wyraża odpowiedzialność za szerzenie wiary charakteryzuje działania głównych postaci szerzących ideę tolerancji określa, w jaki sposób angażuje się w poznawanie i pogłębianie swojej wiary opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków (akcje rusyfikacyjne, dekrety carskie z 1839 r. i 1874 r., więzienie kapłanów, przymus do przechodzenia na prawosławie) podaje, w jaki sposób troszczy się o jedność w swoim środowisku układa modlitwę, w której dziękuje Bogu za dar wolności i przynależność do Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> samo-dzielnie poszukuje źródeł dla lepszego zrozumienia wydarzeń sprzed tysiąca lat oraz ich znaczenia dla współczesności i referuje owoce swych poszukiwań włącza się w przygotowanie religijnej oprawy ważnych wydarzeń rodzinnych, szkolnych, patriotycznych podaje, w jaki sposób angażuje się w szerzenie kultu pol-

	<p>jej wiarę</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje fakty i wydarzenia potwierdzające obecność Kościoła w życiu narodu • wymienia najważniejsze fakty z życia bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki, • wymienia chrześcijańskie tradycje dotyczące życia rodzinnego i społeczno-narodowego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża szacunek wobec tych, którzy poświęcili życie, abyśmy mogli żyć w wolnym kraju • wyraża szacunek dla ludzi walczących w obronie swej wiary i ojczyzny • określa rolę, jaką Kościół odegrał w najnowszych dziejach Polski • wyraża szacunek dla ofiary z życia złożonej za Chrystusa i rodaków • określa formy kultu bł. Jana Pawła II i ks. Jerzego Popiełuszki • podaje, w jaki sposób korzysta z ich orędownictwa u Boga i stara się naśladować ich cnoty • podaje przykłady pielęgnowania chrześcijańskich tradycji przez Polaków w różnych okolicznościach dziejowych • omawia znaczenie zwyczajów, obrzędów 	<p>czyzny</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wartość kultu polskich świętych dla kształtowania osobistych i narodowych postaw Polaków • uzasadnia, że przywiązanie do chrześcijańskiej tradycji pozwoliło Polakom przetrwać najtrudniejsze doświadczenia dziejowe 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę • wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mogą uratować naród i jego wiarę • uzasadnia, że chrześcijanin w każdym czasie jest wezwany do dawania świadectwa • uzasadnia potrzebę duchowej więzi ze świętymi • podaje, w jaki sposób dba o zachowanie w swojej rodzinie i klasie chrześcijańskich tradycji 	<p>skich świętych</p>
VI. Moja codzienność	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie uczciwości • podaje, że uczciwość jest warunkiem spokojnego sumienia • definiuje pojęcia: obmowa, oszczerstwo, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo • określa, czym są uczucia • wymienia najważniejsze uczucia • podaje przykłady sytuacji, w których należy wypowiedzieć słowa krytyki • podaje przykłady autorytetów związanych z pełnieniem jakiejś funkcji czy roli społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia, co można stracić przez nieuczciwość • kieruje się uczciwością w relacjach z innymi • podaje przykłady sytuacji, w których trzeba bronić prawdy i o nią walczyć, oraz ludzi, którzy zapłacili za taką postawę cenę wolności, a nawet życia • określa, w jaki sposób stara się poznać świat własnych uczuć oraz jak pracuje nad ich rozwojem • określa, czym różni się krytyka od krytykanctwa • wymienia uznawane przez siebie autorytety • wskazuje, dla kogo (i w jakich dziedzinach) sam może być autorytetem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że człowiek uczciwy cieszy się dobrą opinią i budzi zaufanie u innych • wskazuje okoliczności, gdzie ceniona jest uczciwość • uzasadnia, dlaczego warto być uczciwym • charakteryzuje relacje międzyludzkie (w rodzinie, szkole, grupie koleżeńskiej) oparte na prawdzie • uzasadnia religijną i społeczną wartość mówienia prawdy i dotrzymywania danego słowa • charakteryzuje zmienność nastroju i uczuć jako prawidłowość związaną z wiekiem dojrzewania • uzasadnia potrzebę uświadamiania sobie i rozpoznawania przeżywanych 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego człowiek uczciwy zasługuje na szacunek • analizuje wpływ nieuczciwości na życie religijne człowieka • analizuje wpływ krzywoprzysięstwa i wiarołomstwa na życie religijne człowieka • uzasadnia przekonanie, że Bóg jest po stronie tych, którzy mówią prawdę i nią żyją • wyjaśnia, w jaki sposób przeżywane emocje mogą wpływać na nasze relacje i podejmowane przez nas decyzje • wskazuje sposoby radzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuacje, w których stara się pokojowo rozwiązywać konflikty rodzinne i koleżeńskie • opowiada, w jaki sposób inspirowanie rodzinę i kolegów do efek-

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny konfliktów i sposoby zapobiegania im na podstawie Jk 3,13-18 wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w środowisku szkolnym i rodzinnym określa istotę prawdziwej wolności definiuje pojęcia: tolerancja, akceptacja, miłość chrześcijańska podaje treść Bożych przykazań odnoszących się do sfery seksualnej człowieka wymienia możliwości zagospodarowania wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów podaje przykłady nadużywania wolności podaje przykłady zwyciężania zła dobrem w codziennym życiu wymienia najczęstsze problemy młodych ludzi związane z przeżywaniem własnej seksualności wymienia cechy prawidłowego i nieprawidłowego wypoczynku 	<p>aktualnie uczuć</p> <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę krytycznych wypowiedzi charakteryzuje sposób wyrażania krytycznych uwag uzasadnia konieczność uznawania określonych autorytetów charakteryzuje powody krytyki i odrzucania autorytetów wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych uzasadnia, że do właściwego korzystania z wolności potrzebna jest odpowiedzialność wyjaśnia, czym samowola różni się od wolności omawia granice tolerancji w świetle Chrystusowej nauki o zgorszeniu i wezwań do miłości również nieprzyjaciół podaje przykłady sytuacji, gdy sprzeciwia się nietolerancji oraz tolerancji źle rozumianej uzasadnia potrzebę panowania umysłu i woli nad budzącymi się uczuciami i zmysłami, wyjaśnia, że nie wszystko, co przyjemne, jest dobre wyjaśnia znaczenie czasu wolnego i dobrej jego organizacji dla ludzkiego rozwoju 	<p>sobie z problemem zmienności uczuć, by nie utrudniały one relacji z innymi ludźmi</p> <ul style="list-style-type: none"> zwracając innym uwagę, czyni to taktownie, z zachowaniem szacunku dla rozmówcy z uwagą wysłuchuje i przyjmuje od innych słowa krytyki formuluje kryteria uznania kogoś za autorytet podaje, w jaki sposób stara się być autorytetem dla innych podaje przykłady sytuacji, gdy odpowiedzialnie korzysta z wolności dokonuje krytycznej oceny źle rozumianej tolerancji (akceptowanie zła, hołdowanie ludzkiej słabości czy skłonnościom do złego) uzasadnia, że wymagania chrześcijańskiej etyki seksualnej mają na celu prawidłowy rozwój człowieka, szczególnie w sferze emocjonalnej i duchowej określa, w jaki sposób podejmuje pracę nad sobą w dziedzinie opanowania pożądliwości i kontroli swoich pragnień podaje, w jaki sposób dba o dobrą organizację czasu wolnego w ciągu dnia 	<p>tywnego zagospodarowania wolnych chwil</p>
VII. Wydarzenia	<ul style="list-style-type: none"> omawia, co to jest pokusa podaje kryteria ważności sakramentu pokuty i pojednania oraz akty penitencji 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeżywania wymienia znaki i symbole liturgii 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje perykopę o kuszeniu Pana Jezusa (Łk 4,1-13) wyjaśnia, na czym polega właściwie przeprowadzony rachunek sumienia 	<ul style="list-style-type: none"> podaje, w jaki sposób przygotowuje się do spowiedzi rekolekcyjnej wyjaśnia, na czym polega 	

zbawcze (tematy 59-61)	<p>ta</p> <ul style="list-style-type: none"> określa, na czym polegał grzech pierworodny i wymienia jego skutki definiuje pojęcie ewangelizacja 	<p>paschalnej</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że przez mękę, śmierć i zmartwychwstanie Pan Jezus pokonał grzech, szatana i śmierć określa istotę nowej ewangelizacji jako pogłębienie i umocnienie osobowej relacji z Jezusem podaje prawdę, że pierwszym „odbiorcą” nowej ewangelizacji jest rodzina 	<p>według kryteriów jakościowych i ilościowych</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega dobre przygotowanie do spowiedzi określa, w jaki sposób wynagradza za swoje grzechy Bogu i bliźniemu uzasadnia, że przez swoje zmartwychwstanie Chrystus pokonał grzech pierworodny, ale w naszym życiu pozostały jego skutki charakteryzuje skutki grzechu pierworodnego w swoim życiu wyjaśnia, że od czasów Pięćdziesiątnicy Duch Święty umacnia Kościół w dziele ewangelizacji omawia sposoby ewangelizacji w rodzinie (wspólna modlitwa, rozważanie Bożego słowa, rozmowa na temat związku życia z wiarą, udział rodziny w praktykach religijnych) 	<p>post ścisły oraz kiedy i kogo obowiązuje</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie znaków i symboli liturgii paschalnej omawia chrześcijańskie świętowanie Wielkanocy określa, w jaki sposób wyraża wiarę w zmartwychwstanie Chrystusa wyjaśnia, dlaczego odpowiedzialni za ewangelizację są wszyscy członkowie rodziny, a szczególnie rodzice podaje przykłady okoliczności, gdy rozmawia o sprawach wiary w swojej rodzinie 	
-------------------------------	---	---	--	---	--